

TAJNE

6976 T5

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Poczta polowa 53 21/III=21 1920 XXX

Oddział II Informacyjny

DO

KS

Ew/2. № 9985 /II

ADJUTANTURY GENERALNEJ

w/m.

23. MAR 1921

W ślad za tut. Ew/2 Nr. 9981/II i 9984/II z dnia 2. marca rb. przedkłada się do wiadomości dalszy w tej kwestji raport attaché wojskowego w Bernie za Nr. 2472/RW. 1 załącznik.

Otrzymują: Adjutantura Generalna, Ministerstwo Spraw Zagranicznych i Ministerstwo Spraw Wojskowych = Oddz. II. Sztabu.

Za zgodność:

W. z. Szefa Oddz. II. N. D.

PRZEZDZIECKI m. p.

Major Szt. Gen.

W. z. Szefa

[Signature]

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 6976 T5 dnia 8 / IV 1921 r.

zapisz wroczel

ARCHIVES
New York

ATTACHÉ WOJSKOWY
PRZY POSELSTWIE POLSKIM
W BERNIE

Bern, dnia 16 Lutego 1921 r.-

POUFNE

Nr. 2472/RW.-

Do NACZELNEGO DOWODZTWA W.P.

Oddział II Sztabu Generalnego.

Poczta Polowa 53.-

SYTUACJA RUCHU KOMUNISTYCZNEGO W SZWAJCARJI
PO GŁOSOWANIACH O PRZYSTAPIENIU DO III MIE-
DZYNARODOWKI I UTRZYMANIU WOJSKOWYCH TRYBU-
NAŁÓW.

* *
*

Nawiązując do tutejsz. Nr. 2452/RW, 2453/RW i 2456/RW z dnia 9 Lutego r.b. donoszę że głosowanie urządzone w łonie Partji Socjalistycznej szwajcarskiej o decyzjach kongresu w Bernie odnoszących się do przystąpienia Partji do III Międzynarodówki, na równi z głosowaniem federalnym o ewentualnem zniesieniu trybunałów wojskowych (patrz tutejsz. Nr. 2433/RW z dnia 1 Lutego r.b.) było przez kilka tygodni uważane jako kwestje największej wagi przez partje lewicy.

Referendum socjalistyczne wykazało że element komunistyczny wynosi mniejwięcej tylko jedną czwartą Partji Socjalistycznej. Głosowanie o trybunałach wojskowych zaś wykazało że od roku, Partja Socjalistyczna coraz mniejsze ma znaczenie. Jest to najbardziej widocznem w miejscowościach gdzie walki polityczne były dotychczas najgorętsze i gdzie mają możliwość coraz większego rozpowszechnienia, czyli w Bazyleji, Zurychu, Winterthur, St. Gall, Lucernie, Genewie

PLSDSR
INSTITUT
ARCHIVES
New York

245

i okręgach przemysłowych kantonów Aargau i Solury.

Zupełnie nie zrozumiałym jest ten odwrót, który w niektórych miejscowościach przewyższa jedną trzecią socjalistów, nie mówiąc o partji skrajnej, która jeszcze bardziej niż socjaliści oficjalni, jest zainteresowaną w zniesieniu trybunałów wojskowych i masami głosowała za zniesieniem. Z resztą otrzymała ona dyrektywy w tym kierunku od komitetu przewodniczego.

Prawdziwy powód niepowodzenia socjalistycznego jest w tem (a można to sprawdzić w kilku gminach) że robotnicy boją się brać udział w jakichkolwiek rozruchach, coby pociągnęło za sobą zapisanie ich na "Czarną Listę" przez chlebodawców i stracenie pracy w chwili gdy posady są tak bardzo trudne do znalezienia. Ten to fakt miał wielki wpływ na elementa umiarkowane, które starają się wszelkimi sposobami usunąć się jaknajbardziej od rewolucjonistów.

Lecz właśnie to postępowanie umiarkowanych socjalistów pokazuje jak bardzo w kołach robotniczych jest rozpowszechnione przeczucie bliżkiego i poważnego rozruchu

Efektywnie jest do przewidzenia że dzięki stosunkom ekonomicznym, elementa socjalistyczne i rewolucyjne, sposobami które będą zależęły od ich usposobienia i programu mniej czy więcej rewolucyjnego, będą się starały na wiosnę, powstaniem ogólnem przewrócić rząd burżuazyjny. Wszystkie elementa socjalistyczne dążą do wykonania tego planu międzynarodowego, którego istnienie nie może już być uważane za chimeryczne.

W Szwajcarji zmiana kryzysu ekonomicznego na rewe

lucyjny spotka się z wielu trudnościami i socjaliści dobrze sobie z tego zdają sprawę. Dzisiaj żaden szef socjalistyczny, żaden szef komunistyczny, oprócz HUMBERT DROZ'A, który zawsze jest optymistą, mimo wiadomości które przywiózł z Włoch, nie uważa sytuację za socjalistom szwajcarskim pomyslną. Przyłączają się oni jednak do ruchu, gdyż uważają że jest już za późno dla odmówienia pomocy towarzyszom, z resztą liczą oni także na rewolucyjny przewrót umysłów, który teraz tak bardzo brakuje a tak łatwo może być wywołanym pogorszeniem kryzysu ekonomicznego.

Zadanie każdego odłamu socjalistycznego jest już wyznaczone. Socjaliści oficjalni (nie można ich już nazywać demokratami, gdyż na kongresie w Bernie przyjęli zasadę dyktatury) mają się zająć manifestacjami strajkujących, zebraniem które doprowadzą bezrobotnych do wymagań coraz większych. Władze Federalne będą zmuszone je odrzucić i dadzą tem pretekst doskonały dla agitacji. Komunisci biorą na siebie wszelkie bardziej gwałtowne wystąpienia i w razie potrzeby wywołają zajścia które mogą spowodować "sytuację rewolucyjną".-

Lecz bardzo znaczna większość robotników nie zgadza się na ten program. Wiedzą oni że komunisci chcą ich wciągnąć w ciężkie przejścia i nie łatwo dadzą się przekonać. Burżuazja jest przygotowaną na ten ruch i zdecydowaną do oporu.

Do przewidzenia jest ruch rewolucyjny na wiosnę z próbą strajku generalnego, i prawie pewne niepowodzenie tegoż strajku ze stłumieniem natychmiastowym ruchu rewolucyjnego, gdyby mu się udało większe wzięcie rozmiar